1967 ഏപ്രിൽ 9—ാം തീയതി കോട്ട
യ്ക്കൽ ആയുർവൈദ്യശാലയിൽ
വച്ചു ചേരുന്ന നാലാം ആയു-
ർവ്വേദസെമിനാർ

ഉൽഘാടനപ്രസംഗം

അഷ്ടവൈദ്യൻ
വയസ്കര എൻ. എസ്. മൂസ്സ്.

ഉൽഘാടനപ്രസംഗം

അഷ്ടവൈദ്യൻ

വയസ്കര എൻ. എസ്. മൂസ്സ്

ബ്രഹ്മദക്ഷാശ്വിമഘവ-
ദാത്രേയാദീൻ നതോസ്മ്യഹം
ആയുർവ്വേദവിദോ വൈദ്യാൻ
ലോകത്രയഹിതൈഷിണഃ

ഇവിടെ കോട്ടയ്ക്കൽ ആര്യവൈദ്യശാലയിൽവെച്ചു കൂടുന്ന ഈ നാലാമത്തെ ആയുർവ്വേദസെമിനാർ ഉൽഘാടനം ചെയ്യുന്നതിന് എന്നെ നിയോഗിച്ചതിൽ തൽഭാരവാഹികളോടുള്ള കൃതജ്ഞതയെ ആദ്യമായിത്തന്നെ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിന് എനിക്ക് അതിയായ സന്തോഷമുണ്ട്.

ഇപ്രകാരമുള്ള ആയുർവ്വേദശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ചർച്ചാസമ്മേളനങ്ങൾ വൈദ്യവിദ്യാർത്ഥികൾക്കു മാത്രമല്ല വൈദ്യന്മാർക്കുകൂടി സൂക്ഷ്മസൂക്ഷ്മങ്ങളായ ശാസ്ത്രവാക്യാർത്ഥങ്ങളെ മനസ്സിലാക്കുന്നതിനു അതീവോപകാരപ്രദങ്ങളാണ്.

"തദ്വിദ്യസംഭാഷാ
ബുദ്ധിവർദ്ധനാനാം"

എന്നാണല്ലോ പറയുന്നതു്.

ഈ പ്രാവശ്യത്തെ ആയുർവ്വേദസെമിനാറിലെ ചർച്ചയ്ക്കാടിസ്ഥാനമായി വൈദ്യൻ V. K. R. തിരുമുല്പാടിന്റെ ഗ്രഹണി എന്ന പേരിലുള്ള പ്രബന്ധമാണല്ലോ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ഈ പ്രബന്ധം വായിച്ചതിൽ എനിക്കു തോന്നിയ ചില അഭിപ്രായഭേദങ്ങളെക്കുറിച്ചു് അല്പം ചില കാര്യങ്ങൾ പറയുന്നതിന് ആദ്യമായി ഞാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നു. ചർച്ചാവേളയിൽ ഈ അഭിപ്രായങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെട്ടുമെന്നും ഞാൻ കരുതുന്നു.

"പിത്തം പ്രകൃത്യാ ദ്രവമാണെങ്കിലും പാചകപിത്തം കട്ടിയാണ്. അഗ്നിപ്രതിരൂപകമാണു പിത്തമെന്നു മുമ്പു പറഞ്ഞു. മററു പിത്തങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ചു പാചകപിത്തത്തിൽ ആഗ്നേയാംശം അധികമുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണ് ഇതു കട്ടിയായതു്" എന്നു വൈദ്യൻ തിരുമുല്പാടു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതിനോടു ഞാൻ യോജിക്കുന്നില്ല. പ്രാചീനാചാര്യന്മാരാരും തന്നെ പാച

കഫപിത്തം കട്ടിയാണെന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതായി വിചാരിക്കാൻ യുക്തി കാണുന്നില്ല.

"പിത്തം പഞ്ചാത്മകം തത്ര
പക്വാമാശയമദ്ധ്യഗം,
പഞ്ചഭൂതാത്മകത്വേഽപി
യത്തൈജസഗുണോദയാൽ,
ത്യക്തദ്രവത്വം പാകാദി-
കർമ്മണാഽനലശബ്ദിതം,
പചത്യന്നം വിഭജതേ
സാരകിട്ടൌപൃഥക് തഥാ"

എന്നിത്യാദി വാഗ്ഭടവചനത്തിലെ "ത്യക്തദ്രവത്വം" എന്ന പദത്തിനു "ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം" എന്നാണ് അർത്ഥം കല്പിക്കേണ്ടതു്.

ത്യക്തദ്രവത്വം എന്ന പദത്തിനു "സംജാതകാഠിന്യം" എന്നു് അരുണദത്തൻ വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നു. പിത്തത്തിന്റെ സ്വരൂപം,

"പിത്തം സസ്നേഹതീക്ഷ്ണോഷ്ണം.
ലഘു വിസ്രം സരം ദ്രവം"

എന്നു സ്പഷ്ടമായി പഠിച്ചിട്ടുമുണ്ടല്ലോ. ഇങ്ങനെ പിത്തം ദ്രവമെന്നു പറഞ്ഞിരിക്കെ പിത്തഭേദമായ പാചകപിത്തം കഠിനമാണ് എന്നുള്ള അരുണദത്തവചനം പ്രാമാദികമാണെന്നുതന്നെ പറയേണ്ടിയിരിക്കുന്നു. സംഗ്രഹവാക്യാനുസാരേണ ത്യക്തദ്രവത്വം എന്നതിനു ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം എന്നാണ് അർത്ഥമെന്നു സ്പഷ്ടവുമാണ്.

വാഗ്ഭടശിഷ്യന്മാരിലഗ്രഗണ്യനായ ഇന്ദു ഈ പദ്യഭാഗത്തെ വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണ്:

"തത്ര തേഷു പഞ്ചസു മദ്ധ്യേ പിത്തസ്യ പഞ്ചഭൂതാത്മകത്വേഽപ്യാഗ്നേയഗുണോൽകർഷാൽ ക്ഷപിതസൌമ്യഗുണത്വാച്ച ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം പക്വാമാശയമദ്ധ്യസ്ഥം പചനദഹനാദിക്രിയയാഽപി ലബ്ധാഗ്നിശബ്ദമിതി യൽ പിത്തം തൽ പാചകമിതി സ്മൃതം"

(ഇന്ദു: അ. ഹൃ. I. പേ. 73)

ഈ പദ്യഭാഗത്തെ ഹൃദ്യാകാരൻ വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നതും

"തത്ര പഞ്ചവിധേ യദാമാശയപക്വാശയയോർമ്മദ്ധ്യസ്ഥിതം പഞ്ചഭൂതാത്മകമപി തദഗ്നിഗുണോൽകർഷാൽ ത്യക്തദ്രവഗുണം സഹചാരിണാ വായുനാനുഗൃഹീതം

പചനദഹനാദിക്രിയയാ ലബ്ധാഗ്നിശബ്ദമന്നം പചതി സ്വാരകിട്ടേ വിഭജതി".

(ഏഭ്യഃ Mss) എന്നാണ്.

വാക്യപ്രദീപികാകാരനും

"തേഷു പഞ്ചസു മദ്ധ്യേ യൽ പഞ്ചഭൂതസത്വപത്വേപ്യാഗ്നേയഗുണോൽകർഷാൽ ക്ഷപിതസോമഗുണത്വേന വിനഷ്ടദ്രവസ്വഭാവം കേവലമൂഷ്മായമാണം പകാമാശയയോർമ്മദ്ധ്യേ സ്ഥിതം സഹകാരിണാ വായുനാഽനുഗ്രഹാൽ പാകദാഹാദിക്രിയയാ ലബ്ധാഗ്നിശബ്ദമന്നം കാലേന പചതി"—

(വാക്യപ്രദീപികാ. II. പേ. 19) എന്നുതന്നെയാണു വ്യാഖ്യാനിച്ചിരിക്കുന്നതു്.

പാചകപിത്തത്തെക്കുറിച്ച് അഷ്ടാംഗസംഗ്രഹത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നഭാഗവും ഇവിടെ പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധേയമാണു്.

"തത്ര യദാമാശയപക്വാശയമദ്ധ്യസ്ഥം പഞ്ചമഹാഭൂതാത്മകത്വേഽപി തേജോഗുണോൽകർഷാൽ ക്ഷപിതസോമഗുണം ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം സഹകാരികാരണൈർവ്വായുക്ളേദാദിഭിരനുഗ്രഹാത്ത്ദഹനപചനാദിക്രിയയാ ലബ്ധാഗ്നിശബ്ദം പിത്തമന്നം പചതി സാരകിട്ടൌ വിഭജതി ശേഷാണിച പിത്തസ്ഥാനാനി തത്രസ്ഥമേവാനുഗൃഹ്ണാതി തൽ പാചകമിത്യുച്യതേ".

(സംഗ്രഹം I. പേ. 147-48)

ഈ സംഗ്രഹവാക്യത്തിന്റെ ഇന്ദുവ്യാഖ്യാനവും ഈ വിഷയത്തിൽ സ്പഷ്ടാർത്ഥദായകമാണ്.

"തത്ര തേഷു പഞ്ചസു മദ്ധ്യേ പിത്തസ്യ പഞ്ചഭൂതാത്മകത്വേഽപ്യാഗ്നേയഗുണോൽകർഷാൽ ക്ഷപിതസോമഗുണത്വാച്ച ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം സഹകാരികാരണൈഃ പചനക്രിയാം പ്രതി സവ്യാപാരൈർവ്വായുക്ളേദാദിഭിരനുഗ്രഹാദുപകാരാദ്യാ ദഹനപചനാദികാക്രിയാ. തസ്യ തയാപി ലബ്ധാഗ്നിശബ്ദം യൽ പിത്തം തൽ പാചകമിത്യുച്യതേ."

(ഇന്ദു: സംഗ്രഹം I. പേ. 148)

ഇനി പാചകപിത്തത്തെക്കുറിച്ച സുശ്രുതൻ എന്തുപറയുന്നു എന്നു നോക്കാം:

"തച്ച അദൃഷ്ടഹേതുകേന വിശേഷേണ പക്വാമാശയ മദ്ധ്യസ്ഥം പിത്തം ചതുർവ്വിധമന്നപാനം പചതി വിവേചയതി ച ദോഷരസമൂത്രപുരീഷാണി തത്രസ്ഥമേവ ചാത്മശക്ത്യാ ശേഷാണാം പിത്തസ്ഥാനാനാം ശരീരസ്യ ചാഗ്നികർമ്മാണാഽനുഗ്രഹം കരോതി. തസ്മിൻ പിത്തേ പാചകോഽഗ്നിരിതി സംജ്ഞാ".

(സുശ്രുതം. സൂത്രം. 21 പേ. 86-87)

കൂടാതെ സുശ്രുതാചാര്യൻ പിത്തഭേദങ്ങളെ പ്രതിപാദിച്ചതിന്നുശേഷം പിത്തത്തിന്റെ ലക്ഷണം പറിച്ചിരിക്കുന്നതും ശ്രദ്ധേയമാണ്.

"പിത്തം തീക്ഷ്ണം ദ്രവം പൂതി
നീലം പീതം തഥൈവ ച
ഉഷ്ണം കടുരസം ചൈവ
വിദഗ്ദ്ധം ചാമ്ലമേവ ച".

(സുശ്രുതം. സൂത്രം. 21. പേ. 87)

ഇതിൽനിന്നും ദ്രവമല്ലാത്ത ഒരു പിത്തത്തെ സുശ്രുതാചാര്യൻ സ്മരിച്ചിട്ടുതന്നെയില്ലെന്നുള്ളതു സുവ്യക്തമാണല്ലോ.

"അന്നസ്യ പക്താ പിത്തം തു
പാചകാഖ്യം പുരേരിതം,
ദോഷധാതുമലാദീനാ-
മൂഷ്മേത്യാത്രേയശാസനം".

എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതിൽനിന്നും ചരകമതാനുസാരേണ ദോഷധാതുമലാദികളുടെ ഊഷ്മാവാണ് അന്നത്തെ പചിപ്പിക്കുന്നതു് എന്നു ശാസിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും പാചകാഖ്യമായിരിക്കുന്ന പിത്തംതന്നെയാണ് അന്നപചനം നിർവഹിക്കുന്നതെന്നാണല്ലോ വാഹടാഭിപ്രായം. ദോഷാദികളുടെ ഊഷ്മാവാണ് അന്നത്തെ പചിപ്പിക്കുന്നതെന്നു പറയുന്നതും ദോഷാന്തരസമ്മിശ്രമായിരിക്കുന്ന പിത്തത്തിലെ തൈജസഗുണം ഹേതുവായിട്ടാണ് അന്നപചനം സാധിക്കുന്നതെന്നു പറയുന്നതുംതമ്മിൽ വലിയ അന്തരമൊന്നുമില്ല.

സംഗ്രഹവാക്യം ഇതിന്നടിസ്ഥാനമായതു ഇപ്രകാരമാണ്.

"തത്ര പിത്തവിശേഷഃ പാചകസംജ്ഞോഽഗ്നിരിതി പ്രാഗഭിഹിതഃ. അന്യേ പുനരാചക്ഷതേ ദോഷധാതുമലസന്നിപാതജനിതോഽന്തരൂഷ്മാ യഥാനിർദ്ദിഷ്ടാധിഷ്ഠാനകർമ്മാഗ്നിരിതി."

(സംഗ്രഹം I. പേ. 332.)

പ്രകൃതഭാഗത്തെ ഇന്ദു എങ്ങിനെ വ്യാഖ്യാനിക്കുന്നു എന്നു നോക്കുക.

"തത്രേത്യാദിനാ പാചകസംജ്ഞമഗ്നിം പ്രസ്തൌതി– പ്രാക് ദോഷഭേദീയേ പാചകസംജ്ഞഃ പിത്തഭേദോഽന്നസ്യ പക്താഽഗ്നിരിത്യുക്തവാനസാവാചാര്യഃ. അന്യേ പുനരാചാര്യാഃ പിത്തമഗ്നിരിതി നേച്ഛന്തി ദോഷാദിസംയോഗവിശേഷജനിതോന്തശ്ശരീര ഊഷ്മാ ഗ്രഹണ്യധിഷ്ഠാനഃ പാകരാഗാദികർമ്മാഗ്നിരിത്യാഹുഃ. അഥാനന്തരമസ്യ ഗ്രന്ഥസ്യ താല്പര്യാർത്ഥ ഉച്യതേ. ഇഹായുർവ്വേദേ ഉഭയേഷാമാചാര്യാണാം ഭിന്നദർശനം. ഏകേഷാമന്തരാഗ്നിപച്യമാനാന്നസാരാൽ ക്രമേണ ധാതുപരിപോഷോഽന്യേഷാം യൌഗപദ്യേനേതി".

(ഇന്ദുഃ സംഗ്രഹം I. പേ. 333.)

അന്തരാഗ്നി പച്യമായിരിക്കുന്ന അന്നസാരത്തിൽനിന്നു ക്രമേണ ഓരോ ധാതുക്കളിലും അതാതിന്റേതായ പചനക്രിയ നടക്കുന്നതുകൊണ്ടു ധാതുപരിപോഷമുണ്ടാകുന്നു എന്നാണല്ലോ വാഹടാഭിപ്രായം. എന്നാൽ ചരകമതാനുസാരേണ ചിന്തിക്കുന്നതായാൽ

"ദോഷധാതുമലസന്നിപാതജനിതോഽന്തരൂഷ്മാ യഥാ നിർദ്ദിഷ്ടാധിഷ്ഠാനകർമ്മാഗ്നിരിതി"

എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുള്ളതുകൊണ്ടു് അന്നസാരത്തിൽനിന്നു രസധാതുവാകുന്നതിനുള്ള പചനക്രിയ നടക്കുന്നതിനോടൊപ്പംതന്നെ ഓരോ ധാതുക്കളിലും പചനക്രിയ നടക്കുന്നു എന്നാണല്ലോ വിചാരിക്കേണ്ടതു്.

ഒരു വസ്ത്രനിർമ്മാണശാലയിൽ പഞ്ഞി വൃത്തിയാക്കൽ തുടങ്ങി വസ്ത്രനിർമ്മാണംവരെയുള്ള പ്രവൃത്തികൾ ഓരോന്നായി ഓരോ യന്ത്രങ്ങളും ചെയ്യുന്നുഎന്നും, ഒരേസമയത്തു് എല്ലായന്ത്രങ്ങളും അതാതിന്റെ ജോലികൾ നിർവഹിക്കുന്നു എന്നും പറയുന്നതുപോലെയുള്ള അന്തരമേ വാഹടചരകമതാനുസാരേണയുള്ള അഭിപ്രായഭിന്നതയ്ക്കു കൽപ്പിക്കേണ്ടതുള്ളു.

"ത്യക്തദ്രവത്വം" എന്ന പദത്തിനു "ത്യക്തദ്രവസ്വഭാവം" അതായതു "ത്യക്തദ്രവസ്വരൂപസ്വഭാവം"എന്നുതന്നെ അർത്ഥം കല്പിക്കുന്നതിനേ നിവൃത്തിയുള്ളു. പിത്തവിശേഷമായി ദ്രവരൂപമായ പാചകപിത്തം ദ്രവത്തിന്റെ കർമ്മമായ പ്രക്ലേദത്തെയല്ല തൈജസഗുണോൽകർഷം കൊണ്ടു പചനകർമ്മത്തെയാണു ചെയ്യുന്നതു് എന്നു താല്പര്യം.

ഉദാഹരണമായി തപ്തമായിരിക്കുന്ന ജലം ശരീരസ്പർശത്തിങ്കൽ ദ്രവത്തിന്റെ കർമ്മത്തെ ചെയ്യാതെ ദാഹകർമ്മത്തെയല്ലയോ ചെയ്യുന്നതു്? അതുപോലെ sulphuric acid ഒരു ദ്രവവസ്തുവാണെങ്കിലും ശരീരസ്പർശത്തിങ്കൽ അതു ദാഹകർമ്മത്തെയാണു ചെയ്യുന്നതു്. കുറച്ചു പഞ്ഞിയോ ഒരു ശീലക്കഷണമോ അതിലിട്ടാൽ അതു കരിയുന്നതായുംകാണാം.

ഈവിധം ചിന്തിക്കുമ്പോൾ പാചകപിത്തം ദ്രവമാണെങ്കിലും പചനകർമ്മത്തെയാണു ചെയ്യുന്നതെന്നു മാത്രമാണു ത്യക്തദ്രവത്വമെന്നതിന്റെ അർത്ഥമെന്നു വിചാരിക്കേണ്ടിയിരിക്കുന്നു.

"ഊഷ്മളങ്ങളായ പിത്തനീരുകൾ ചെറുകുടലിൽവന്നു വിപാകത്തിനുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുമ്പോൾ ആ ഊഷ്മാവുകൊണ്ടു ചെറുകുടലിന്റെ ഭിത്തിക്കു കേടുപററാതിരിക്കാൻ അതിന്റെ അകഭാഗത്തുചെയ്തിരിക്കുന്ന ഒരാവരണമാണു കലാരൂപയായ ഗ്രഹണിഎന്നു നിർണ്ണയിക്കാനാണു സുശ്രുതമതത്തിലെ "പിത്തധരകലാ" എന്ന കല്പനകൊണ്ടു വഴികാണുന്നതു്" എന്ന വൈദ്യൻ തിരുമുല്പാടിന്റെ ആശയത്തോടും ഞാൻ യോജിക്കുന്നില്ല.

ജാരാഗ്നിയുടെ ആധാരമായ ഗ്രഹണിയേക്കുറിച്ചു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നതു് ഇപ്രകാരമാണല്ലോ.

"തദധിഷ്ഠാനമന്നസ്യ
ഗ്രഹണാൽ ഗ്രഹണീ മതാ,
സൈവ ധന്വന്തരിമതേ
കലാ പിത്തധരാഹ്വയാ,
ആയുരാരോഗ്യവീര്യോജ്ജ്വ
ദേഹധാത്വഗ്നിപുഷ്ടയേ,
സ്ഥിതാ പക്വാശയദ്വാരി
ഭക്തമാർഗ്ഗാർഗ്ഗളേവ സാ."

(അ. ഹൃ. ശാരീരം. അ. 3)

ഈ ശാസ്ത്രഭാഗത്തിന്റെ ഇന്ദുവ്യാഖ്യാനംകൂടെ താഴെ ചേർക്കുന്നു.

"തസ്യ ജാരാഗ്നേരാധാരസ്യാന്നഗ്രഹണാൽ ഗ്രഹണീസംജ്ഞാ. ആമപക്വാശയമദ്ധ്യസ്ഥസ്യ ധമനീവിശേഷസ്യ ഗ്രഹണീസംജ്ഞേതി ഭാവഃ. സൈവ ഗ്രഹണ്യാഖ്യാ പിത്തധരാ നാമ കലാമര്യാദാ ആമാശയേഽഗ്ന്യധിഷ്ഠാനമിതി ധന്വന്തരിവചനേന ധന്വന്തരിസിദ്ധാന്തോഽസ്യാപ്യനുമത ഏവേതി ദ്യോത്യതേ. അന്യഥാ ചേൽ തസ്യാഗ്നേരധിഷ്ഠാനഭൂതം യൽകിഞ്ചന വിദ്യതേ തസ്യൈവ നാമേതി വക്തും ശക്യതേ. ഉക്തഞ്ച– ഷഷ്ഠീ പിത്തധരാ നാമ പക്വാമാശയമദ്ധ്യസ്ഥാ സ്സായന്തരാധിഷ്ഠാനതയാഽമാശയാൽ പക്വാശയോന്മുഖമന്നം ബലേ

ന വിധാൎയ്യ പിത്തതേജസാ ശോഷയതി പചതി ച"
ഇത്യാദി".

(ശാരീരം ഇന്ദു: II. പേ. 30)

ഈ പറഞ്ഞതിൽനിന്നും ആമപക്വാശയമദ്ധ്യസ്ഥമായിരിക്കുന്ന ധമനീവിശേഷത്തിന്റെ സംജ്ഞയാണു ഗ്രഹണി എന്നു ഗ്രഹിക്കാവുന്നതാണു്. കൂടാതെ പക്വാമാശയമദ്ധ്യസ്ഥയായി സ്നായ്വന്തരാധിഷ്ഠാനതഹേതുവായി പക്വാശയോന്മുഖമായ അന്നത്തെ വിധാരണംചെയ്തു പിത്തതേജസ്സു കൊണ്ടു പചനകർമ്മം നിർവഹിക്കുന്ന പിത്തധരയായ കലാമൎയ്യാദയും ഗ്രഹണി എന്ന അവയവവിശേഷവും ഒന്നുതന്നെയെന്നാണല്ലോ വ്യക്തമാകുന്നതു്.

ആമാശയത്തിന്റെ അധോഭാഗത്തുനിന്നു ക്ഷുദ്രാന്ത്രവുമായി ബന്ധിക്കപ്പെടുന്നതും പാശ്ചാത്യാചാര്യന്മാരാൽ **Duodenum (first part of the small intestines below the Pylorus** എന്നു വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്നതുമായ പക്വാശയത്തിന്റെ ആദ്യഭാഗത്തെയാണു ഗ്രഹണീശബ്ദംകൊണ്ടു വ്യവഹരിക്കപ്പെടുന്ന സ്നായ്വന്തരാധിഷ്ഠാനമായ ആന്തരവയവം എന്നു വിചാരിക്കാനേ നിവൃത്തിയുള്ളു. അവിടെവെച്ചാണല്ലോ പക്വാശയോന്മുഖമായിരിക്കുന്ന അന്നത്തിന്റെ പചനം നടക്കുന്നതും.

"ഷഷ്ഠീ പിത്തധരാ നാമ യാ ചതുൎവ്വിധമന്നപാനമുപഭുക്തമാമാശയാൽ പ്രച്യുതം പക്വാശയോപസ്ഥിതം ധാരയതി"

എന്നും (സുശ്രുതം. ശാരീരം. അ. 4. പേ. 276)

"ഷഷ്ഠീ പിത്തധരാ നാമ
യാ കലാ പരികീർത്തിതാ,
പക്വാമാശയമദ്ധ്യസ്ഥാ
ഗ്രഹണീ സാ പ്രകീൎത്തിതാ".

(സുശ്രുതം. ഉത്തരം. അ. 40. പേ. 603) എന്നും ഉള്ള സുശ്രുതവചനങ്ങളിൽനിന്നും ഗ്രഹണി എന്ന സ്നായ്വന്തരാധിഷ്ഠാനമായി അഗ്ന്യധിഷ്ഠിതമായ ആന്തരവയവത്തെത്തന്നെയാണു പിത്തധരകലാശബ്ദംകൊണ്ടു സൂചിപ്പിക്കുന്നതെന്നു വ്യക്തമാണല്ലോ.

ആപ്തവചനങ്ങളിൽ പരസ്പരവിരോധം കാണുന്നതായാൽ അവ കേവലം ശിഷ്യബുദ്ധിവികാസാർത്ഥം പ്രതിപാദിതങ്ങളാണെന്നും തത്തൽ സിദ്ധാന്തവചനങ്ങളെക്കൊണ്ടു് അവയ്ക്കു പരിഹാരംകാണേണ്ടതാണെന്നുള്ള

ഏദൃാംകാരവാക്യം ഇവിടെ പ്രത്യേകം സ്മരണീയമാണ്. അത് ഇപ്രകാരമാകുന്നു.

"ഉക്തിഭിഃ കലഹോ യോഽസൌ
മുനീനാം ശാസ്ത്രഗോചരഃ,
ശിഷ്യബുദ്ധിവിവൃദ്ധ്യർത്ഥോ
ന പരീഹാരമർഹതി,
യോഽസൌ വാക്യൈകഗമ്യേഽർത്ഥേ
വിരോധഃ പ്രതിഭാസതേ,
വ്യാഖ്യാത്രാപരിഹർത്തവ്യാ
തത്തൽസിദ്ധാന്തകീർത്തനൈഃ"

ഇത്രയും പറഞ്ഞ് ഈ ഉൽഘാടനപ്രസംഗം ഉപസംഹരിച്ചുകൊണ്ടു ചർച്ചാസമ്മേളനം ഉൽഘാടനം ചെയ്തുകൊള്ളുന്നു.

Printed at
The Vaidyasarathy Press,
KOTTAYAM.